

नेपाल राष्ट्र बैंक  
सहायक द्वितीय पदको खुल्ला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षा  
प्रथम पत्र

मिति :- २०६७/१०/०८

विषय :- सामान्य ज्ञान, रचना र गणित

समय :- ३ घण्टा

पूर्णाङ्क :- १००

परीक्षार्थीले उत्तर दिँदा खण्ड (ख) को लागि नेपाली भाषा र खण्ड (क) तथा (ग) को लागि नेपाली वा अंग्रेजी भाषाको माध्यमबाट दिनु पर्नेछ ।

खण्ड (क) सामान्य ज्ञान

(३०अङ्क)

सबै प्रश्न समान अङ्कका छन् ।

१. राष्ट्रिय गान नभएको देश र लिखित संविधान नभएको देशका नामहरु लेख्नुहोस् ।
२. चीन, हङ्कङ र कतारको मुद्रालाई के भनिन्छ ?
३. नेपाल राष्ट्र बैंकका गभर्नरले को संग गभर्नर पदको शपथ ग्रहण लिन्छन् र गभर्नर पदको कार्यकाल कति वर्षको हुन्छ ?
४. नेपालका कुन दुई जिल्लाहरुको क्षेत्रफल समान (१५४६ वर्ग कि.मि.) छ ?
५. बैंक तथा वित्तीय संस्थाले भाखा नाघेको आधारमा कर्जा सापटलाई कुन चार शीर्षकहरुमा वर्गीकृत गर्नुपर्दछ ?
६. निम्न पुस्तकका लेखक को हुन् ?  
क) सत्य कलि संवाद ख) रघुवंश ग) अष्टध्यायी
७. SWIFT को पूरा रूप (Full Form) के हो ? यसको केन्द्रीय कार्यालय कहाँ छ ?
८. संयुक्त राष्ट्र संघ र एशियाली विकास बैंकमा हाल कति कति सदस्य राष्ट्रहरु रहेको छन् ?
९. निर्माणको प्रक्रियामा रहेका चमेलिया र राहुघाट जलविद्युत आयोजनाहरु कति कति मेगावाटका हुन् ? साथै, एक मेगावाटमा कति वाट (Watt) हुन्छ ?
१०. नेपालको अन्तरिम संविधान २०६३ मा जम्मा कति भाग रहेको छ ? मौलिक हक सम्बन्धी व्यवस्था कुन भागमा छ ?
११. थापाथली सन्धी कुन कुन देशबीच कहिले भएको थियो ?
१२. नेपालमा देहायका मुद्राहरु क-कस्ले चलाएका हुन् ?  
क) तामाको पैसा ख) छालाको पैसा
१३. नेपालको सबैभन्दा लामो र सबैभन्दा ठूलो नदी कुन कुन हुन् ?
१४. तल दिइएका नृत्यहरु कुन कुन समुदायसंग सम्बन्धीत छन् ? उल्लेख गर्नुहोस ।  
क) कार्तिक नाच ख) भुमरी नाच ग) सोरठी नाच
१५. सरकारले आ.व. २०६७/०६८ को लागि कति रकमको बजेट प्रस्तुत गरेको छ ? र यसमध्ये पुँजीगत तर्फ कति छुट्टाइएको छ, रु. अर्बमा उल्लेख गर्नुहोस ।
१६. सन् २०१० मा नोबेल शान्ति पुरस्कार कुन देशका के नाम गरेका व्यक्तिलाई प्रदान गरिएको छ ?
१७. रोमन म्यागासेसे पुरस्कारबाट हालसम्म सम्मानित हुने नेपालीहरुको नाम उल्लेख गर्नुहोस ।
१८. निम्न उपनाम भएमा लेखकहरुको वास्तविक नाम के के हुन् ?  
क) पारिजात ख) वैरागी काईला
१९. "सिएनएन हिरो २०१०" बाट सम्मानित हुने नेपाली व्यक्तित्वको नाम र आवद्ध हुनु भएको संस्थाको नाम उल्लेख गर्नुहोस ?
२०. निम्न खेलाडीहरु कुन कुन खेलसंग सम्बन्धित छन् ?  
क) दिपक महर्जन ख) सारादेवी तामांग ग) विनोद दास

खण्ड (ख) रचना

(२० अङ्क)

(अ) तल दिइएका मध्ये कुनै एक विषयमा निबन्ध लेख्नुहोस् ।

(१५)

१. देशको आर्थिक विकासमा मानव संशाधन विकासको महत्त्व
२. "पर्यटन वर्ष २०११: पर्यटनका लागि ऐकवद्धता"
३. वैदेशिक रोजगार र गरिबी निवारण

क्रमशः

(आ) तल दिइएको अनुच्छेदको सारांश लेख्नुहोस् र एक उपयुक्त शीर्षक पनि दिनुहोस् । (५)

नेपालको समुन्नतिको लागि कृषि क्षेत्रको अत्यन्त महत्वपूर्ण स्थान रहेको भएतापनि सरकार र किसानको न्यून लगानीका कारण कृषि क्षेत्रको उत्पादनको वृद्धिदर उच्च हुन सकेको छैन । कृषि उत्पादन र उत्पादकत्वमा अपेक्षित वृद्धि हुन नसक्नुका अतिरिक्त मनसुनको अनिश्चितता, जलवायु परिवर्तन, सिचाइको अभाव, सीमान्त भूमिमा कृषिको लागि चाँडो, उपयुक्त प्रविधिको प्रयोगमा क्रम बजारमा किसानको कम पहुँच, समय समयमा देखापर्ने पशुपन्छी सम्बन्धी रोगको प्रकोप जस्ता चुनौतिहरू कृषि क्षेत्रमा विद्यमान रहेका छन् । यस क्षेत्रमा अन्य चुनौतिहरूमा कृषिको व्यवसायीकरणका लागि निर्जी क्षेत्रको लगानी आकर्षित गर्न पर्याप्त प्रयास नहुनु, पहाडी दुर्गम क्षेत्रमा रासायनिक मलको निरन्तर र पर्याप्त आपूर्ति हुन नसक्नु, कृषिमा व्यवसायिक पकेट क्षेत्रको विकास अपेक्षित रूपमा हुन नसक्नु, म्यान्डो ट्रयव्वेल लगायतका सिचाई सुविधाहरू आवश्यकता अनुसार विस्तार हुन नसक्नु, कृषिमा व्यवसायीकरणका लागि भौतिक पूर्वाधार पर्याप्त नहुनु, उन्नत नश्लका पशुपन्छीको अभाव, स्तरयुक्त प्रयोगशाला तथा प्रविधी विकास र विस्तार केन्द्रहरूको सञ्जालको अभाव, कृषि तथा पशुजन्य उद्योगको विकासको क्रम आदि रहेका छन् । त्यसैले उल्लेखित चुनौतिहरूको सामना गर्दै यस क्षेत्रको दिगो विकास गरी राष्ट्रिय अर्थतन्त्रमा थप सहयोग पुऱ्याउनुपर्ने राष्ट्रिय दायित्व बनेको छ ।

### खण्ड (आ) गणित

(५०अङ्क)

सबै प्रश्न समान अङ्कका छन् ।

- कुनै साँवा १० वर्षमा डेढ गुणा (१५० प्रतिशत) ले वृद्धि हुन वार्षिक साधारण व्याजको क्रम हुनुपर्दछ ? उक्त साँवा ८ वर्ष ४ महिनामा दोब्बर हुन व्याज दर कति भए पुग्छ ?
- दुइटा व्यक्तिहरूको मासिक आमदानी ४:५ को अनुपातमा र उनीहरूको मासिक खर्च ३:९ को अनुपातमा छ । यदि प्रत्येकले मासिक रूपमा रु. ५००० बचाउँछ भने उनीहरूको मासिक आमदानी कति-कति होला ?
- एक व्यापारीले १०० दर्जन सुन्तला प्रति दर्जन रु. ३० मा खरीद गरेकोमा ५ दर्जन सुन्तला विग्रीएकोले अब बाँकि सुन्तला प्रति दर्जन कतिमा बिक्री गरेमा १४ प्रतिशत नाफा प्राप्त गर्न सक्ला ? प्रति दर्जन रु. ३३ मा बिक्री गर्दा कति प्रतिशत नाफा/नोक्सान होला ?
- रामले आफ्नो आमदानीको ७५ प्रतिशत खर्च गर्छन् । उनको आमदानी २० प्रतिशत र खर्च १० प्रतिशतले वृद्धि हुँदा उनको बचत प्रतिशत कति होला ?
- २५ लोग्ने मानिस, १५ स्वास्थ्यी मानिस र १० केटाकेटीसंगै काम गर्दा प्रतिदिन औसत रु. २८० पाउँछन् । केटाकेटीको तलब भन्दा दुई गुणा बढी स्वास्थ्यीमानिसले र स्वास्थ्यीमानिसको तलबभन्दा दुईगुणा बढी लोग्ने मानिसले पाउँछन् भने प्रत्येकको प्रतिदिनको औसत तलब कति होला ?
- सरल गर्नुहोस् :  $१२.३४५६ + ७८९.०१२ \times १२.५० \div ७.५ \times १२.४८ \div २.५ + २.५$
- ५० जनालाई दैनिक ८ घण्टा काम गरेर एउटा काम सक्न १२ दिन लाग्यो भने ६० जनालाई न्यो भन्दा दोब्बर ठूलो काम १६ दिनमा सक्न दैनिक कति घण्टा काम गर्नुपर्ला ?
- १५ वटा मेच र २ वटा टेबुलको मूल्य रु. ४००० पर्दछ । यदि ४ वटा टेबुलको मूल्य १० वटा मेचको बराबर छ भने १२ वटा मेच र ३ वटा टेबुलको मूल्य कति पर्ला ?
- यदि कुनै रकमको  $\frac{३}{५}$  भाग रु. ७२० हुन्छ भने कुल रकमको दुई तिहाई भाग घटाउँदा कति रकम बाँकि रहन्छ ?
- श्यामले १३० पूर्णांकको अंग्रेजी विषयमा ७० प्रतिशत, १२५ पूर्णांकको विज्ञान विषयमा ६० प्रतिशत र १५० पूर्णांकको गणित विषयमा ८० प्रतिशत अंक प्राप्त गरेको छ भने उसले कुलमा कति प्रतिशत अंक प्राप्त गरेको रहेछ ?

नेपाल राष्ट्र बैंक  
सहायक द्वितीय पदको खुल्ला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षा  
द्वितीय पत्र

मिति २०६७/१०/०८

विषय:- बैंकिङ तथा लेखा

समय:- ३ घण्टा

पूर्णाङ्क :- १००

कुनै आठ प्रश्नहरूको उत्तर लेख्नुहोस् । सबै प्रश्न समान अङ्कका छन् । परीक्षार्थीहरूले नेपाली वा अंग्रेजी माध्यमबाट उत्तर दिन सक्नेछन् ।

१. केन्द्रीय बैंक भन्नाले के बुझ्नुहुन्छ ? नेपाल राष्ट्र बैंकले बैंकहरूको बैंक र सरकारको बैंकको रूपमा के कस्ता कार्यहरू सम्पादन गर्दछ ? विस्तृत चर्चा गर्नुहोस् ।
२. वाणिज्य बैंकले गर्ने कार्यहरू संक्षेपमा वर्णन गर्नुहोस् ।
३. मनिचेञ्जर व्यवसाय के हो ? यसको सञ्चालन प्रक्रिया बारे प्रकाश पार्नुहोस् ।
४. नाफा नोक्सान हिसाब किन तयार पारिन्छ ? नाफा-नोक्सान हिसाबको ढाँचा तयार गरी पाँच पाँचवटा खर्च र आम्दानीका कारोवारहरू देखाउनुहोस् ।
५. बैंक हिसाब मिलान विवरण (Bank Reconciliation Statement) भनेको के हो ? निम्न विवरणहरूबाट विसिडि कम्पनीको ३१ डिसेम्बर २०१० को हिसाब मिलान विवरण तयार गरी बैंक पासबुक अनुसारको मौज्जात निकाल्नुहोस् ।
  - a. The Bank overdraft as per cash book 31st December 2010 is Rs. 6340.
  - b. Interest on overdraft for 6 month ending 31st December 2010 Rs. 160 is entered in passbook.
  - c. Bank charges of Rs. 30 for the above paid are debited in the passbook.
  - d. Cheque issued but not cashed prior to 31st December 2010 amounted to Rs. 1168.
  - e. Cheque paid into bank but not cleared before 31st December 2010 were for Rs. 2170.
  - f. Interest on investment collected by the bank and credited in the passbook Rs. 1200.
६. सन्तुलन परिक्षण (Trial Balance) कहिले तयार पारिन्छ ? सन्तुलन परीक्षणद्वारा गलति पत्ता लगाउन चालिने कदमहरूको बारेमा उल्लेख गर्नुहोस् ।
७. आन्तरिक नियन्त्रण (Internal Control) प्रणाली भन्नाले के बुझ्नुहुन्छ ? नगद तथा चेकको भुक्तानी गर्दा आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली विद्यमान रहेको यकिन गर्नको लागि के के प्रक्रिया अपनाउनु पर्दछ ? बुँदागत रूपमा उल्लेख गर्नुहोस् ।
८. वित्तीय अनुपात (Financial Ratio) भन्नाले के बुझ्नुहुन्छ ? कुनै दुईवटा वित्तीय अनुपातहरूको उदाहरण दिई सो वित्तीय अनुपातहरूको सीमावारे प्रकाश पार्नुहोस् ।
९. तथ्याङ्क संकलनमा अपनाइने नमूना विधीहरू (Sampling Methods) उल्लेख गर्दै ती मध्ये कुनै दुई विधीहरूको बारेमा उदाहरण सहित वर्णन गर्नुहोस् ।
१०. तल दिइएका मध्ये कुनै दुईवटाको संक्षेपमा वर्णन गर्नुहोस् ।
  - क) बैंक नगदी किताब
  - ख) लघुवित्त विकास बैंक
  - ग) स्थिर सम्पत्ति

\*\*\*\*\*